

ประเด็น ถาม – ตอบ

การประชุมชี้แจงการเปิดรับข้อเสนอโครงการทุนนวัตกรรมสายอาชีพชั้นสูง
สำหรับผู้เรียนที่มีความต้องการพิเศษ ปี 2567
กองทุนเพื่อความเสมอภาคทางการศึกษา (กสศ.)

ประเด็น : การนำเสนอรายละเอียดข้อเสนอโครงการทุนนวัตกรรมสายอาชีพชั้นสูง สำหรับผู้เรียนที่มีความต้องการพิเศษ ปี 2567

1. ภาพรวมผลลัพธ์ที่คาดหวังต่อเยาวชนที่มีความต้องการพิเศษ คืออะไร

การสร้างระบบนิเวศในการดูแลผู้เรียนที่มีความต้องการพิเศษ โดยตั้งเป้าหมายเพื่อเป็นการเพิ่มโอกาสในการศึกษาต่ออย่างมีคุณภาพ เพิ่มทักษะความสามารถในการพึ่งพาตนเอง เพื่อสร้างทักษะในการประกอบอาชีพได้ด้วยตนเองเป็นได้ทั้งลูกจ้างและอาจเป็นได้ทั้งผู้ประกอบการ รวมถึงการมีทีมงานที่มีประสบการณ์ในเรื่องการดูแล อาจเน้นเรื่องกระบวนการเรียนการสอนที่สอดคล้องกับทักษะผู้เรียน

2. คุณสมบัติและความพร้อมของสถานศึกษา ที่ควรให้ความสำคัญ คืออะไร

นอกจากการสร้างระบบนิเวศในการดูแลผู้เรียนแล้ว เรื่องที่ต้องให้ความสำคัญ คือ หลักสูตรและกระบวนการเรียนการสอน หลักสูตรในที่นี้ สถานศึกษาสามารถออกแบบหลักสูตรเองที่ตอบสนองต่อความต้องการของผู้เรียนและความต้องการของสถานประกอบการ โดยการแสดงความพร้อมด้านภาคีเครือข่ายกับสถานประกอบการที่สถานศึกษาเป็นภาคีเครือข่าย

ในส่วนของสถานศึกษาที่เข้าร่วมโครงการอยู่เดิม จะต้องแสดงถึงกระบวนการในการ ‘ยกระดับ’ การดำเนินงานของสถานศึกษา ถ้าเป็นสถานศึกษาใหม่จะมีวิธีการประสานกับสถานประกอบการ เพื่อสร้างหรือขยายภาคีเครือข่าย ให้นักศึกษาสามารถไปฝึกประสบการณ์ตรงกับหลักสูตรที่ผู้รับทุนกำลังศึกษา และความพร้อมด้านการบริหารจัดการของสถานศึกษา

3. นิยามของกรอบคุณภาพสถานศึกษา และจุดเน้นที่สำคัญในแต่ละกรอบคุณภาพ เป็นอย่างไร

จุดเน้นสำคัญสำหรับการพิจารณากรอบคุณภาพ คือ เรื่องความพร้อมของสถานศึกษา พิจารณาหลักสูตร การทำงานร่วมกับสถานประกอบการ ระบบนิเวศสำหรับผู้เรียนที่มีความต้องการพิเศษ และการบริหารจัดการ

การส่งเสริมพัฒนาศักยภาพของผู้เรียนที่มีความต้องการพิเศษ ควรมีความยืดหยุ่น และมีหลักสูตรที่ได้มาตรฐานตาม สอศ. แต่ต้องมีการปรับหลักสูตรการเรียนการสอนเทคนิคที่นำเข้ามา รวมถึงการวัดประเมินผลที่สอดคล้องกับผู้เรียนที่มีความต้องการพิเศษ (เป็นรายบุคคล)

สถานศึกษาที่สนใจเข้าร่วมโครงการฯ ควรศึกษารายละเอียดกรอบคุณสมบัติเชิงคุณภาพทั้ง 6 ข้อ ได้แก่ 1) ความพร้อมและความเชื่อมั่น 2) การแนะแนวประชาสัมพันธ์ทุนการศึกษาแก่ผู้รับทุน 3) วิธีการค้นหา และคัดเลือกนักเรียนเข้ารับทุน 4) การพัฒนาระบบดูแลความเป็นอยู่และสวัสดิภาพ

ของผู้รับทุนให้สามารถเรียนจบตามกำหนดเวลา 5) การพัฒนาหลักสูตรและกระบวนการเรียนการสอนให้มีคุณภาพ และ 6) การส่งเสริมโอกาสการมีงานทำของผู้ที่จะจบการศึกษา เพื่อสร้างความเข้าใจและเขียนโครงการมาได้ชัดเจนมากขึ้น และมีหลักฐานที่สามารถทำได้จริง มีข้อมูลที่ชัดเจน จะช่วยให้การพิจารณาโครงการผ่านได้ง่ายมากขึ้น

การกรอกข้อมูลในระบบควรกรอกให้ครบทุกช่อง และคณะทำงานของโครงการต้องทราบข้อมูลเหมือน ๆ กัน เพื่อจะได้ตอบคำถามจากคณะกรรมการได้เหมือนกัน

4. กรณีที่เป็นสถานศึกษาที่เคยรับทุนโครงการทุนนวัตกรรมสายอาชีพชั้นสูง สำหรับผู้เรียนที่มีความต้องการพิเศษควรมีกระบวนการในการยกระดับอย่างไร ให้แตกต่างจากเดิม

ในกระบวนการทำงานเริ่มต้นทำตามหลักการก่อน แต่จะมีประเด็นปัญหาต่าง ๆ ที่เกิดขึ้น ยกตัวอย่าง ท่านส่งเด็กนักเรียนฝึกงานไปยังสถานประกอบการ เป็นนักศึกษาที่มีความบกพร่องทางการได้ยินเข้าไปอยู่ในสถานประกอบการและมีครูฝึกในสถานประกอบการ ท่านจะอย่างไรให้ครูฝึกสามารถสื่อสารให้กับนักศึกษาที่มีความบกพร่องทางการได้ยินได้ ต้องมีการพัฒนาการใช้ภาษาต่าง ๆ เช่น ภาษามือ เช่น มีสถานศึกษาแห่งหนึ่งส่งเด็กเข้าไปในสถานประกอบการและมีการฝึกอบรมให้ครูฝึกเข้าใจภาษามือขั้นพื้นฐาน เพื่อให้เข้าใจการสื่อสารร่วมกันกับนักศึกษาที่มีความบกพร่องทางการได้ยิน หรือมีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ร่วมกัน หรือบางสถานศึกษามีการพัฒนาคู่มือการเรียนรู้ที่เป็นภาษามือให้ผู้เรียนและครูฝึกเรียนรู้ร่วมกัน

สถานศึกษาสามารถยกระดับการเรียนรู้ได้หลากหลาย อาจจะมีการยกระดับด้านการบริหารจัดการว่าจะมีกระบวนการอย่างไร รวมถึงการวัดประเมินผลกับคนพิการแต่ละประเภทได้อย่างถูกต้องและชัดเจน

5. ยกตัวอย่างของการประกันการมีงานทำ

ถ้าวันนี้สถานศึกษาได้ไปคุยกับสถานประกอบการ เพื่อเป็นหลักประกันการมีงานทำของผู้เรียนหลังสำเร็จการศึกษา เพราะมีการ ‘จับมือ’ ตั้งแต่เริ่มต้น ตอนฝึกงานก็ตรงจุดฝึกงานกับนายจ้าง เมื่อเรียนจบก็ได้ทำงานได้ทันที

ควรเริ่มต้นสอบถามกับความต้องการของสถานประกอบการว่ามีนโยบายในการจ้างคนพิการเข้าทำงานในสถานประกอบการ เช่น ถ้ามีนโยบายจ้างคนพิการในสถานประกอบการใหม่ และควรมีทักษะในเรื่องใด เพื่อออกแบบหลักสูตรและการเรียนการสอนร่วมกัน

เน้นย้ำข้อมูลในเชิงพื้นที่ว่ามีสถานประกอบการใดที่สามารถร่วมมือกัน ควรสร้าง Commitment ร่วมกันระหว่างสถานศึกษาและสถานประกอบการ และควรศึกษาหาข้อมูลเบื้องต้นก่อน เช่น ผู้บริหารมีวิสัยทัศน์อย่างไรในเรื่องการจ้างงานบุคคลที่มีความต้องการพิเศษ

6. กระบวนการสมัครขอรับทุนจากหลากหลายช่องทางหมายความว่าอย่างไร

ควรเปิดกระบวนการที่นักศึกษาส่งเข้ามาได้หลากหลายช่องทาง เปิดรูปแบบเพื่อเอื้อต่อการสมัคร ควรแสดงไอเดียออกมา และสร้างความเชื่อมั่นการคั่นหานักศึกษา อยากให้มีความหลากหลาย

เยาวชนกลุ่มนี้จะหาไม่ได้ง่าย ถ้าผู้เรียนไม่เดินมาสมัครเอง สถานศึกษาจะมีวิธีการไปหานักศึกษาเหล่านี้ได้อย่างไร อยากได้ไอเดียแนวคิดหรือนวัตกรรมใหม่ ๆ ในการค้นหาผู้เรียนกลุ่มนี้ว่ามีวิธีการอย่างไรบ้าง ซึ่งในแต่ละพื้นที่จะมีความแตกต่างกันออกไป หากความร่วมมือกับใคร ใครบ้างที่มีความเกี่ยวข้องกับคนกลุ่มนี้ เช่น สถานศึกษาในเชิงพื้นที่ กลุ่มผู้ประกอบการ หรือภาคส่วนอื่น ๆ